

PIERWSZY KROK W ŚWIAT LITER

„**Nazywanie świata – odmienna metoda nauki czytania**” dr Ireny Majchrzak jest programem edukacyjnym mającym na celu wczesne kształcenie umiejętności czytania z pełnym rozumieniem tekstu od samego początku. Dlatego też jego realizacja rozpoczyna się już w najmłodszej grupie w przedszkolu. Zastosowanie imienia jako emocjonalnego nośnika wiedzy o piśmie prowadzi do intensywnego zainteresowania literami od najwcześniejszych lat, co powoduje, że dziecko wchodzi w krąg czytających z wielką radością.

Wczesna nauka czytania ma na celu:

- Stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających nabywaniu i rozwijaniu umiejętności czytania w przedszkolu
- Niwelowanie stresu związanego z wchodzeniem dzieci w świat pisma w grupie 6-latków poprzez rozpoczęcie nauki czytania i pisania z chwilą przybycia dziecka do przedszkola.
- Akceptację indywidualnych możliwości dzieci w opanowaniu nauki czytania i pisania - dostosowanie tempa nauki do indywidualnych potrzeb i możliwości.
- Stymulowanie rozwoju w zakresie percepcji wzrokowej, słuchowej, motoryki, myślenia i pamięci.
- Motywowanie czytelniczej aktywności dzieci.

Podstawowe elementy odmienniej metody nauki czytania stanowią kolejne ogniwa łańcucha zajęć i gier, które mają przygotować dziecko do dostrzegania znaczenia zaszyfrowanego w słowie pisanym, a więc tego co najważniejsze w procesie czytania – rozumienia treści.

- **Inicjacja – pierwsze ogniwo.**

Inicjacja jest aktem uroczystym polegającym na zademonstrowaniu każdemu dziecku z osobna, jak pisze się jego imię. Inicjacja otwiera łańcuch ćwiczeń i zajęć o charakterze zabawowym i równocześnie analitycznym, polegających na porównywaniu zapisu własnego imienia

- **Ściana pełna liter – drugie ogniwo.**

Następny etap polega na zawieszeniu na ścianach pomieszczenia alfabetu oraz wizytówek dzieci. Ten wizualny system dydaktyczny ma na celu uzmysłowienie dzieciom, że wszystkie, tak różne w brzmieniu imiona, zostały zapisane za pomocą ograniczonej liczby znaków. Ściana pełna liter pokazuje, bez konieczności werbalizacji, na jakiej zasadzie powstają słowa.

- **Nazywanie świata – trzecie ogniwo.**

Jest to podstawowe ogniwo całego procesu. Dziecko jest już w stanie podjąć próby czytania innych słów. Nazywanie świata jest zabawą intelektualno – ruchową polegającą na dokładaniu wylosowanych kartek z nazwami do odpowiednich przedmiotów.

- **Gry czytelnicze – czwarte ogniwo.**

Polegają one na dokładaniu kartek z wyrazami a następnie całymi zdaniami do odpowiadającym im obrazkom. Na tym etapie ćwiczy się także rozumienie poleceń.

To, co sprawia, iż metodę pani Majchrzak można zastosować już wśród najmłodszych przedszkolaków jest jej odwołanie do tego, co dziecku najbliższe, z czym się utożsamia – własne imię. Jej zastosowanie wywołuje pozytywne emocje. Małe dziecko jest zainteresowane ponad wszystko swoją własną osobą. JA stanowi centrum jego uwagi. Dlatego nawet bardzo małe - trzyletnie śledzi z uwagą nasz ruch ręki, gdy piszemy jego imię i zapamiętuje wszystkie słowa - informacje, które mu w tym momencie przekazujemy. W ten sposób jednym gestem wprowadzamy dziecko w gąszcz znaków – liter, wśród których przewodnikami będą koledzy, którzy staną w toku ćwiczeń pod własnymi wizytówkami. I tak litery ujawnią natychmiast właściwe sobie brzmienie. Jest to metoda wtajemniczająca, albowiem na przykładzie imienia dziecka zapoznajemy je z alfabetycznym szyfrem języka pisanego. Dzięki temu ono samo doświadcza siebie w formie symbolicznej. Jest napisane za pomocą liter. Zdaje sobie sprawę, że to ono samo nadaje znaczenie napisanemu wyrazowi. Wyraz *Agnieszka* oznacza ją samą, małą dziewczynkę, która nazywa się Agnieszka. Każde dziecko czuje związek z napisanym jego własnym imieniem. I tak właśnie wchodzi w krąg ludzi komunikujących się za pomocą języka pisanego. Pierwszym użytkiem, które dzieci zrobią z tego odkrycia, będzie stawanie pod własną wizytówką umieszczoną na ścianie między wizytówkami kolegów, lub znalezienie własnego krzeselka. Dziecko jest znacznie wcześniej gotowe do podjęcia prób czytania aniżeli pisania. Do czytania potrzebny jest wzrok i rozum, pisanie wymaga dodatkowo sprawnej ręki. Dlatego pierwsze wtajemniczenie w reguły pisma może przeżyć dziecko nawet niespełna trzyletnie. Gdy dorośnie do pisania będzie miało za sobą wielki zasób opanowanych wzrokowo słów.

Przy tej metodzie dzieci nie muszą czekać z nauką czytania aż potrafią usiedzieć nad książką spokojnie przez dłuższy czas. Czytanie polega na dokładaniu zrozumianego wyrazu do przedmiotu, który znajduje się w otoczeniu dziecka. Dzieci są w ruchu. Najczęściej po zrozumieniu o co chodzi, biegną, by szybko dołożyć kartkę i otrzymać inną do rozwiązania. Każde dziecko odnosi natychmiastowy sukces. Nie ma bowiem takiego, które od razu lub bardzo szybko nie umiałoby rozpoznać swojego imienia. Ten sukces trwa. Na każdym etapie każde dziecko rozwiązuje swoje zadanie we własnym rytmie, zgodnie ze swoimi możliwościami. Nie ma rywalizacji, która w tym wieku jest niekorzystna. Metoda zawiera taki łańcuch zajęć i ćwiczeń, dzięki którym dzieci w drodze samodzielnego rozumowania odkrywają i opanowują szyfr języka pisanego. Na samym bowiem starcie - w momencie

poznania graficznego obrazu swojego imienia - dziecko pojmuję, że słowo napisane jest nośnikiem tych samych znaczeń, co słowo mówione i że kompozycja liter w wyrazie zależy od brzmienia odpowiadającego mu słowa. Dzięki temu dziecko od pierwszych wyrazów rozumie, co czyta.

Czytać ze zrozumieniem, to tyle, co za zasłoną z liter odnajdywać osoby, przedmioty i zdarzenia. Jest to po prostu wspaniała zabawa w chowanego.

PRZYKŁADY ZABAW:

- „Deszcz wizytówek”- nauczycielka podnosi do góry plik wizytówek i rzuca je na podłogę, dzieci szukają swoich wizytówek.
- „Czyje to stopy” – nauczycielka odrysowuje stopy każdego dziecka, wycina je i podpisuje imieniem. Tak przygotowane szablony rozkłada na dywanie, dzieci szukają swoich papierowych stóp i ustawiają się na nich.
- „Moje literki” - wyszukiwanie pierwszej i ostatniej literki swojego imienia w alfabecie ściennym.
- „Zaproszenie” - chętne dziecko pokazuje swoją wizytówkę, wybiera jedną literę ze swojego imienia i zaprasza wszystkie dzieci które mają też taką literę w swoim imieniu.
- „Koperty” - nauczycielka daje dzieciom koperty, w których znajdują się napisane na oddzielnych kartkach litery składające się na ich imiona. Zadaniem dziecka jest złożenie swojego imienia najpierw według wzoru, potem z pamięci. Dzieci układają swoje imiona nawzajem, wyszukują wspólnych liter.
- Zabawa loteryjka - dzieci siedzą na dywanie przed każdym leży wizytówka z jego imieniem, kolorowe pchełki. Pokazują kolejno 4 lub 5 liter alfabetu (wielka i mała litera). Dzieci, które posiadają wskazaną literkę układają pod literką w imieniu kolorową pchełkę. Wygrywa to dziecko, któremu uda się ułożyć pchełki pod każdą literą imienia
- „Ubieranie w słowa”- przyczepianie kolegom kartek z napisami: „noga Zbyszka”, „warkocz Hani”, „spodnie Janka”.